

sosialurin

VIKUSKIFTIÐ

Ritstjóri:
Hans Thomsen

Ein vøkunátt

Vit fóru inn á sama gistingarhúsið, har hin illa gitni gamli ránsmanabaronurin og bardagamaðurin Götz von Berlichingen búði, tá hann var sloppin úr fangili í torninum í Heilbrunn fyri einum fyra hundrað árum síðani. Harris og eg fingju sama kamarið, sum hann hevði havt, og ikki var tapetið frá tí tíðini heilt slitið av bróstunum enn. Innbúgvíð var gamalt, logið og útskorið, stívlaga fyra hundrað ára gamalt og roykurin kundi fyri tað væl verið túsund. Í bróstinum sat ein krókur, sum vurturin segði tann óhugnaligi gamli Götz plagdi at hanga jarnhond sína á, tá hann tók hana av sær, áðrenn hann fór at leggja seg. Kamarið var ógvuliga stórt, ja, mestsum ómetaligt, og var á fyrstu hædd, t.v.s. tað var á aðru hædd, tí í Europa eru húsini so høg, at har verður fyrsta hædd ongantið tald uppi fyri at tú ikki skal leggjast fyri, áðrenn tú ert komin upp ígjøgnum. Tapetið var eldreytt við ófórum gyltum myndum, sum so liðandi vóru litfarnar, og tað fjaldi allar hurðarnar. Hesar hurðar hóskaðu so frálíka væl til bróstinu og tóku so væl aftur í aftur myndirnar á tapetinum, at tá tær vóru aftur, mátti tú trilva teg fram fyri at finna á samankomingarnar. Í einum horni var ein eldstaður, — ein av hesum høga, klombruta slagnum úr postalini, sum likist einum minnisvarða og fær teg at hugsa um deyðan, tá tú átti at glett teg um ferðina. Uttan fyri vindeyguni sást ein røð av trøum og nakað burturfrá eitt fjós, nakrir høsagarðar og tippi til svin aftan nøkur úthús. Í kamarinum vóru sum vant tvær sengur, hvør í sínum endanum, knapt byrsumál imillum báðar, av hesum gamla slagnum. Og júst so smalar sum týskar sengur altíð eru vanar at vera, og høvdu hetta sertyska við sær, sum ongantið er undan-sleppandi, at teppið glíður niður á gólvið, hvørja ferð tú heldur teg hava fingið eyguni saman.

Í miðjum rúminum stóð eitt runt borð so stórt sum tað hjá kong Arthur, og meðan tænarar fingust við at borðreiða fyri døgurðanum, fóru vit allir í býin at hyggja at tí viðgittu klokkan á ráðhúsinum.

ti eg teljaran upp, setti hann og stakk hann í lumman, tí hann skuldi eg hava dagin eftir fyri at vita, hvussu langt vit gingju. Tað dagsverkið, vit júst høvdu lagt aftur um bak, tóktist ikki hava nervað tólið nakað serligt.

Vit lögðust kl. 10, tí vit ætlaðu at verða tíðliga á fótum morgunin eftir og sleppa okkum heimaftur í lýsingini. Eg fekk ikki eyguni

saman, men Harris sovnaði í stundini. Eg dugdi nú ikki reiðiliga at greiða frá hesum, hóast tú kanska ikki beinleiðis tekur tær ilt av tí, so er tað kortini ikki sørt mann-minkandi — í hvussu er heldur ringt at lata sær lynda. Har lá eg so og ósti meg upp, meðan eg royndi at sovna, men sama gjørdi. Tess meira eg royndi, tess meira klárvakin gjørdist eg. Sum

frá leið fór eg at kenna meg so einsamallan í myrkrinum, uttan nakran at vera saman við enn henda ósodnandi døgurðan, eg hevði egðið. Heilin hjá mær virkaði í rykk-ingum og eg tók at hugsa um byrjanina av øllum teimum evnum, sum til ber at grunda yvir, men ongantið kom eg longur enn til byrjanina, so slepti heilin evninum efur, reikaði frá einum til annað við ótrúligari ferð. Tá ein tími var umliðin, var eg um at gerast óður í hvóðinum, alt mól fyri mær og eg kendi meg so deyðmóðan og útlúgvadan.

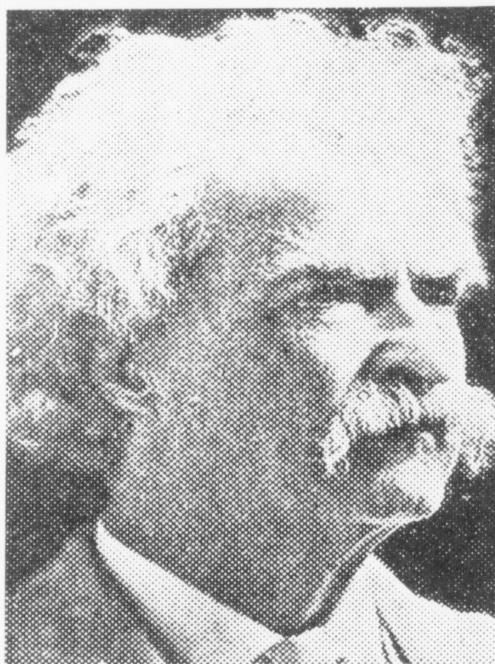
Eg var so yvirtikin av møði, at hon nú var farin at vinna á tí fjálturstungna góð-hýrinum, ið á mær var. Um somu tíð sum eg billaði mær inn, at eg var klárvakin, var eg í roynd og veru farin at dúra. Bráðliga stakk eg upp, so armarnir mundu farið úr lið, helt meg fara sendandi aftur av niður í eina bládjúpa gjógv. Tá eg var dottin so eina átta, niggu ferðir og fingið staðfest, at annar helmingurin av heila minum hevði sovið einar átta, niggu ferðir uttan at hin klárvakni helmingurin, sum ongantið bindur frið ikki hevði minsta varhuga av tí, fór nú hetta tíðarvissa óvitið at gera meira og meira um seg í heila minum, so at eg nú av álvara fór at dúra. Hetta kundi ivaleyst gjørst ein vælsignaður dreymaleysur svøvnur, tá eg aftur bráðliga stakk upp — hvat tramin var nú hetta?

Háldvolskur sum eg var, fekk eg gjørt eitt hirs á meg og legði meg at biða. Nú kom út úr einum ómetaliga stórum og nærum markleysum rúmi nakað, sum vaks og vaks og kom nærri og nærri. Í fyrstani helt eg hetta vera eitt ljóð, men so varð tað meira átøkt eini kenslu. Hetta var nú um ein kilometur burturi — kanska var hetta vindur, eg hoyrði — og nú nærkaðist tað alt í hvørjum — mundi neyvan vera meira enn ein hálvfjórðing burturi — mundi hetta vera tað doyvda ljóðið av maskinum, eg hoyrði? Nei, nú kom hetta upp-aftur nærri. Mundi hetta vera tað stigjavna ljóðið úr sjálvum kamarinum: Hetta var ikki annað enn ein mús, sum hevði sett á timburviðin at gnaga. Og eg, sum alla tíðina hevði ligið og hildið ondini sum eitt býtt av einum sovorðnum smágesti.

Men hetta var so sum tað

MARK TWAIN

(1835—1910)

Rætta navn hansara var Samuel Langhorne Clemens. Hann livdi longu sum smádrongur eitt ógvuliga umskiftandi liv, var m.a. prentaralærlingur, loðsur á einum báti á Mississippi-ánni, gullgravari og blaðmaður.

Fyrstu ferð hann royndi seg sum rithøvudn-ur var í 1867 við tí stuttligu bókini »The Celebrated Jumping Frog of Calaveras«. Síðani komu nógvar bókur frá hansara hond og hann varð skjótt gitin sum ein av heimsins størstu skemtarum. Viða gitnar gjørdust dreingjabøkurnar »The Adventures of Tom Sawyer« (1875) við framhaldinum »Huckleberry Finn« (1884) og sama árið kom eisini »The Adventures of Huckleberry Finn«.

Tað seinasta, hann skrivaði, vóru nakrar skemtiligar og speiskar ferðafrásagnir, men undir speiseminum hjá Mark Twain búði mikið álvarsemi og hann kendi tað sum ein lætta, tá hann doyði.

Tá vit komu niðanaftur, trek-